

Gerit Grimm ve Seramik Tornasında Şekillendirilmiş Figüratif Heykelleri

Gerit Grimm and Her Figurative Sculptures Formed on the Ceramic Lathe

Burak Yıldırım

Öğr. Gör., Trakya Üniversitesi, Şehit Ressam Hasan Rıza Güzel Sanatlar MYO, El Sanatları Bölümü
email: byburaks43@gmail.com ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3342-008X>

Bu makale bilimsel etik ve kurallara uygun hazırlanmış ve intihal incelemesinden geçirilmiştir. Etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Atf (APA 6)/To cite this article

Yıldırım, B. (2020). Gerit Grimm ve seramik tornasında şekillendirilmiş figüratif heykelleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26(45), 521-526. doi: <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.739633>

Makale Gönderim Tarihi/Received: 19/05/2020

Makale Kabul Tarihi/Accepted: 21/09/2020

Makale Yayın Tarihi/Published: 22/10/2020

Review Article/Derleme Makale

Öz

Bu araştırmanın amacı; Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan, Almanyalı modern seramik sanatçısı; Prof. Dr. Gerit Grimm ve eserlerini tanıtmak, aynı zamanda ilgili konuda literatüre kapsamlı bir Türkçe kaynak kazandırmaktır.

Gerit Grimm; öncelikle çok iyi bir seramik tornasında şekillendirme yöntemi ustasıdır. Sanat okulunda eğitimine başlamadan önce, yaklaşık dört yıl boyunca, Almanya'da geleneksel bir çömlekçi ustasından seramik tornasında şekillendirme yöntemi eğitimi almıştır. Sanatçı; seramik tornasında şekillendirme yöntemini kullanarak ürettiği, teknik olarak çok parçalı-eklemeli formlar olarak nitelendirebileceğimiz, soyutlanmış ya da stilize edilmiş figüratif heykel kompozisyonları ile tanınmaktadır. Heykel kompozisyonları genellikle farklı hikâyelerden, masallardan ve mitolojilerden uyarlanmış; hayvanlarla eşleştirilmiş çoklu insan figürlerini veya salt çoklu insan figürlerini içerir.

Grimm'in eserleri; seramik tornasında şekillendirme yöntemi kullanılarak üretilmiş olması ile, alışılmışın dışında, ülkemizde daha önce yapılmış örneklerine rastlanmayan tarzda ve tam anlamıyla özgün çalışmalardır. Seramik tornasında şekillendirme yöntemini kullanarak eserler üreten/üretmek isteyen seramik sanatçılara, ustalarına ve öğrencilerine yeni ufuklar sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Seramik Torna, Çömlekçi Tornası, Seramik Heykel, Seramik Sanatçısı, Gerit Grimm.

Abstract

The aim of this study is to introduce Prof. Dr. Gerit Grimm, a German modern ceramics artist living in the United States, and her works and to contribute to the literature with a comprehensive source in Turkish.

Primarily, Gerit Grimm is a master of the ceramic lathe forming method. She received training on the ceramic lathe forming method by a traditional pottery artist in Germany for approximately four years before starting her education at art school. The artist is known for her abstracted or stylized figurative sculptural compositions, which are produced using the ceramic lathe forming method and defined as multi-piece glued forms. Her sculptural compositions generally include multiple human figures with or without animal figures, which are adapted from various stories, fairy tales and mythologies.

Due to the fact that they are produced using the ceramic lathe forming method, Grimm's works are unusual, completely unique and in a style with no previous examples in our country. She offers new horizons to artists, masters and learners of ceramics who produce/aim to produce works using the ceramic lathe forming method.

Keywords: Ceramic Lathe, Potter's Wheel, Ceramic Sculpture, Ceramic Artist, Gerit Grimm

1. Giriş

Seramik üretimi tarih öncesi çağlardan beri insanoğlunun ilk uğraşları arasında olmuştur. Önceleri seramik malzeme ile yaşamını kolay hale getirmek için yeme-içme-saklama kapları, birtakım dinsel kaplar ve figüratif heykelcikler üretmeye başlayan insanoğlu; daha sonraları bunların yanı sıra gittikçe estetik kaygı ve sanatsal gaye arayışında olan işlevsel ve/veya dekoratif formlar üretmeye başlamıştır.

Ortalama M.Ö. 23.000 yıllarından beri süregelen seramik üretiminde ve günümüz seramik sanatında; "Seramik Tornasında Şekillendirme Yöntemi" nin hiç kuşkusuz yadsınamaz bir yeri olmuştur (Rice, 1999, s. 4). Başlangıçta insanoğlu diğer seramik şekillendirme yöntemlerine göre çok daha hızlı üretim olanağı sağladığı için seramik tornasında şekillendirme yöntemine yönelmiştir. Aslında bu durum günümüzde de seramik tornasında şekillendirme yönteminin önemli tercih sebeplerindedir. Tarih öncesi çağlarda yeme-içme-saklama kaplarının üretimini hızlandırmak ve daha kolay hale getirmek isteyen insanoğlu; günümüzde de bu temel amacın yanı sıra sanatsal tasarımlarını daha hızlı ve kolay şekilde sonuca ulaştırabilmek için ilgili yöntemi tercih etmektedir.

Gerit Grimm, seramik tornasında şekillendirme yöntemini; estetik kaygı ve sanatsal gaye arayışı ile kullanarak, alışılmışın dışında-özgün seramik heykeller üreten, ilgili yöntem ile modern eserler üretmek isteyen seramik sanatçılara, ustalarına ve öğrencilerine yeni ufuklar sunan nadide sanatçılardandır.

Seramik tornasında şekillendirme yöntemini kullanarak, sadece pek çok anlamda sınırlı eserler üretilebileceği yönündeki yaygın kanı; günümüzde Gerit Grimm vb. pek çok sanatçının modern eserleri ile geçerliliğini yitirmektedir. Bu kanının aksine giderek artan şekilde, ilgili yöntem ile kişinin ustalık derecesi ve tasarım gücüyle doğru orantılı olarak, hemen hemen akla gelebilecek her türlü üç boyutlu objenin/eserin doğrudan ya da dolaylı olarak, diğer yöntemlere göre çok daha pratik şekilde üretilebileceği kanısı ön plana çıkmıştır.

2. Yöntem

Araştırma betimsel modele dayalı olarak yürütülen nitel bir araştırmadır. Araştırma kapsamında konu ile ilgili literatür taraması yapılarak veri toplanmıştır. Toplanan veriler ışığında, mesleki tecrübelerin de katkısı ile yorumlamalar yapılmış ve ilgili veriler; seramik tornasında şekillendirme yönteminin günümüzde ulaştığı sınırlılık/sınırsızlık durumuna etkisi açısından tartışılmıştır.

Belirtilen konu ile ilgili kapsamlı bir Türkçe kaynağa rastlanamadığından dolayı, sanatçının kendi web sitesi, videoları ve bazı yabancı kaynaklardan edinilen, birbiri ile karşılaştırılarak doğruluğu teyit edilmiş bilgiler; araştırmacı tarafından aslına uygun şekilde ve kendi cümleleriyle dilimize çevrilerek bu çalışma hazırlanmıştır.

3. Prof. Dr. Gerit Grimm ve Seramik Tornosında Şekillendirilmiş Figüratif Heykelleri

3.1. Prof. Dr. Gerit Grimm

Almanya/Halle doğumlu seramik sanatçısı Gerit Grimm (1973-); 1992-1995 yılları arasında Almanya/Buergel'de bulunan bir geleneksel çömlekçi atölyesinde seramik tornasında şekillendirme yöntemi eğitimi aldı. Çıraklık eğitimini tamamlayıp iyi bir usta olduğu 1995 yılında; Almanya/Glashagen'deki Joachim Jung şirketi için çalışmaya başladı. Burada çalıştığı bir yıllık süreçte; sadece seramik tornasında şekillendirme yöntemini kullanarak, bardaklar, tabaklar, çaydanlıklar, sürahiler, saklama kavanozları/kutuları gibi çok sayıda ticari, geleneksel ve işlevsel seramikler üretti (Nelson, 2012, s. 4). 1996 yılında akademik sanat eğitimi almaya karar veren Grimm; 2001 yılında Halle Burg Giebichenstein Uygulamalı Sanat ve Tasarım Fakültesi Seramik Bölümünden mezun oldu (Graeme, 2017, s. 7). Mezuniyeti ile birlikte ABD'ye yerleşen sanatçı; 2002 yılında Michigan Üniversitesi Sanat ve Tasarım Okulunda yüksek lisansını tamamladı. 2004 yılında Alfred Üniversitesi New York Eyaleti Seramik Kolejinden doktora derecesi aldı. Gerit Grimm halen; Wisconsin-Madison Üniversitesi Seramik Fakültesi'nde öğretim üyesi/profesör olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Madison'daki atölyesinde sanatsal seramik çalışmalarına devam etmektedir (Nelson, 2012, s. 4).

Görsel 1. Prof. Dr. Gerit Grimm

Sanatçı; çoğunlukla seramik tornasında şekillendirme yöntemini kullanarak ürettiği, teknik olarak çok parçalı-eklemeli formlar olarak nitelendirebileceğimiz, soyutlanmış ya da stilize edilmiş heykel kompozisyonları ile tanınmaktadır. Heykel kompozisyonları genellikle Grimm masalları başta olmak üzere, farklı hikâyelerden, masallardan ve mitolojilerden uyarlanmış; hayvanlarla ve/veya farklı birtakım nesnelere eşleştirilmiş çoklu insan figürlerini ya da salt çoklu insan figürlerini içerir (O'Donnel, 2016, s. 28).

Görsel 2. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden örnekler (Triumphzug, 2011)
(Peddler with female shopper, 2011, Man 173x66x66cm, Woman 158x56x56cm, Table, 137x56x56cm)

Grimm'in ortalama 20-80cm boyutlarında pek çok eseri bulunmaktadır. Ancak bunun yanı sıra tümüyle seramik tornasında şekillendirme yöntemi kullanılarak yapılmış, yaklaşık 3m gibi ölçülere ulaşan anıtsal seramik heykelleri/heykel kompozisyonları da mevcuttur. Avrupa'nın pek çok ülkesi ve ABD'nin birçok bölgesinde karma sergilere katılan sanatçının; 25 ayrı kişisel sergisi ve 14 adet sanat ödülü bulunmaktadır. Grimm'in eserleri; Amerikan Seramik Sanatı Müzesi, Wisconsin Sanat Müzesi, Long Beach Sanat Müzesi, Kennedy Güzel Sanatlar Müzesi, Jingdezhen Sanat ve El Sanatları Müzesi ve Schein-Joseph Uluslararası Seramik Sanatı Müzesi başta olmak üzere dünyanın çeşitli bölgelerinde pek çok müze ve kamusal alanlarda kalıcı olarak sergilenmektedir ("Grimm cv", 2020).

Görsel 3. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden bir örnek (Lirum Larum Löffelstiel4, 2013)

Görsel 4. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden örnekler (Lirum Larum Löffelstiel5, 2013)
(Entombment, 2017, 71x43x43cm)

3.2. Prof. Dr. Gerit Grimm'in Seramik Tornasında Şekillendirilmiş Figüratif Heykelleri

Sanatçı eserlerini oluşturan tüm parçaları; öncelikle seramik tornasında şekillendirme yöntemi ile yapmaktadır. Ardından deri sertliği aşamasına kadar kuruttuğu gerekli parçalara; tekrar el ile ya da birtakım seramik aletleriyle müdahalelerde bulunarak ve bütünü oluşturan tüm parçaları; gerekli noktalarından birbirine ekleyerek heykellerini nihai görünümüne ulaştırmaktadır ("Gerit Grimm eserleri", 2020).

Görsel 5. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri

Çoklu figürlerden oluşan bir masalı vb. anlatacak heykel kompozisyonları/düzenlemeleri için yapacağı her bir heykeli oluşturacak olan çok sayıda parçaları; bir defada şekillendirip deri sertliği aşamasına kadar kurutmaktadır. Daha sonra, her bir heykeli oluşturan parçaları gruplar halinde hava almayan kapaklı plastik kaplara koymakta yahut ince poşetlerle örtmektedir. Bunu yapmasının nedeni; masalı, hikâyeyi vb. oluşturacak her bir heykelin parçalarını aynı anda birbirine ekleyip, çoklu figürlerden oluşan heykel kompozisyonunu bir kerede, tüm unsurlarıyla eş zamanlı olarak bitirebilmektir.

Görsel 6. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri

Grimm; bütünü oluşturan parçaları birbirine eklerken; parçaların sertlik derecelerinin uyumlu olmasına dikkat etmekte, parçalar arasına çentik atarak ve balçık sürerek eklemeyi/yapıştırma işlemlerini gerçekleştirmektedir. Eklem yerlerinin yapışma noktalarını nemli bir sünger ile silerek, birbirine yapıştırılan parçaların iyice pekişmesini sağlamaktadır. Eserleri üzerindeki; seramik tornasında şekillendirme yönteminde oluşan parmak izlerini rötüslayarak gidermeyi tercih etmemekte, aksine özellikle vurgulamaktadır.

Görsel 7. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri

Sanatçı büyük boyutlu heykellerin parçalarını birbirine eklediği aşamalarda; gerek duyması halinde, çökme, ezilme vb. durumları önlemek için formların/bütünü oluşturan parçaların altına/yanına büyük sünger parçaları yerleştirmektedir. Ayrıca yine gerekli olan bazı durumlarda; birbirine eklenen parçaların iyice yapışıp-pekişmesi ve/veya kopmaması/çökmemesi için tahta, kova vb. sert cisimler ile destekler koymaktadır.

Görsel 8. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri

Büyük boyutlu heykellerini genellikle ince poşetler altında, güçlü hava akımı olmayan standart oda sıcaklığında kurutmaktadır. Sanatçı eserlerinde çoğunlukla sır kullanmamakta, bunun yerine deri sertliği aşamasındaki figürleri perdahlamakta ya da bisküvi fırınlama aşamasında gerekli derecenin biraz üstüne çıkarak figürlerin sinterleşmesini ve böylelikle eserlerinin yarı mat/yarı parlak bir görünüm kazanmasını sağlamaktadır. Bunun yanı sıra az da olsa çeşitli özelliklerde ve renklerde boyalar ve/veya sırlar kullanılmış çalışmalar da mevcuttur.

Görsel 9. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden örnekler (The Sirens, 2016, 84x30x127cm) (İsimsiz1) (İsimsiz2) (Guillotine, 2011, 104x56x56) (Druisiana Women, 2013, 58x28x13cm) (İsimsiz3)

4. Sonuç

Prof. Dr. Gerit Grimm; seramik tornasında şekillendirme yöntemini kullanarak neler yapılabileceği konusunda seramik sanatçılarına, ustalarına ve öğrencilerine yeni ufuklar sunan, ilgili alandaki görme ve düşünme biçimimize yeni ivmeler kazandıran nadide sanatçılardandır. Grimm genel kanının aksine; seramik tornasında şekillendirme yöntemi ile sadece güveç, testi, bardak, tabak, çaydanlık vb. formlar yapılabileceği düşüncesinin çok ötesine geçerek, aslında ilgili yöntemle hemen hemen akla gelebilecek her türlü formun/formların yapılabileceğini kanıtlamış en önemli isimler arasındadır.

Sanatçı geçmişindeki seramik tornasında şekillendirme yöntemi konusunda uzmanlık kazandığı yaklaşık dört yıllık geleneksel atölye tecrübesini, bugünkü üst düzey yükselişinin temel taşı olarak görmektedir. Ardından akademiye aldığı modern sanat eğitimi ona pek çok sanatsal gelişmişliğin yanı sıra iyi bir figüratif heykel uzmanlığı katmıştır. Sanatçı gerek geleneksel anlamda gerekse modern anlamda kazandığı tüm birikimlerden iyi bir sentez oluşturmuş ve dünyaca ünlü olmasını sağlayacak, tam manasıyla özgün eserler üretebilmeyi başarmıştır.

Grimm genel kabul görececek bir başarıya ulaşmak isteyen kişinin; alanında pek çok konu hakkında bilgi ve deneyim sahibi olmasını fakat en azından bir konuda uzmanlaşmasını, sonrasında uzmanlaştığı konuyu edindiği diğer bilgi ve deneyimleriyle beslemesini, bu beslemenin sonucunda da, yapılmamış olan en iyiyi yapma hedefinde olmasını önermektedir.

Sanat alanımız ya da olabilecek herhangi bir alanda bizi mutlu edecek iyi bir başarı yakalamak istiyorsak öncelikle; ilgili alanda geçmişte ve günümüzde dünya çapında neler üretildiğini, alana ne tip farklı bakış açılarıyla yaklaşıldığını, ne gibi yenilikler yapıldığını ve yapılabileceğini yakından takip ederek ufkumuzu ve kendimizi geliştirmeliyiz. Bununla eş zamanlı olarak alanımızla ilgili; temel bir konuda uzmanlık kazanmalı ve yanı sıra ilgili alanın hemen her konusunda belli düzeyde de olsa bilgi ve/veya deneyim sahibi olmalıyız. Sonrasında tüm birikimlerimizin doğru oranda katkılarıyla oluşturabileceğimiz bir sentez; bizi özgün ve başarılı eserler üretme yolunda daha verimli hale getirecektir.

Kaynakça

- Graeme, R. (2017). *Gerit Grimm's fairytales*. USA: Published by the Museum of Wisconsin Art.
- Grimm cv. (2020, 9 Şubat). Erişim Adresi: <https://dm.education.wisc.edu/ggrimm/pci/Gerit%20Grimm%20CV>
- Gerit Grimm eserleri ve eserlerinin yapım aşamaları hakkında tüm bilgiler. (2020, 9 Şubat). Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Nelson, R. C. (2012). *Gerit Grimm: Beyond the figurine*. USA: Published by the Museum of Long Beach Art.
- O'Donnel, L. (2016). *Gerit Grimm's constructed histories*. USA: Ceramics Art and Perception, Issue:103.
- Rice, P. M. (1999). On the origins of pottery. *Journal of Archeological Method and Theory*, 6(1), 1-54.

Görsel Kaynakçası

- Görsel 1. Prof. Dr. Gerit Grimm. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 2. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden örnekler. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 3. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden bir örnek. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 4. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden örnekler. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 5. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 6. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 7. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 8. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerini yapım aşamaları örnekleri. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>
- Görsel 9. Prof. Dr. Gerit Grimm'in eserlerinden örnekler. Erişim adresi: <http://www.geritgrimm.com>